

Poradnik Młodego Drwala cz. 21

Dodano: 09.04.2022

Z zawieszzeniami w lesie do czynienia miał każdy pilarz. Jakie są ich rodzaje oraz jak je bezpiecznie usuwać?



Zawieszenia drzew są niejednokrotnie zmorą wielu pilarzy. Zdarzają się często, starym i młodym, doświadczonym oraz nie - a to wiatr zawieje, a to klina źle wytniemy lub źle uformujemy zawiasę i problem gotowy. Niezależnie od naszych umiejętności w ścinaniu, prędzej, czy później będziemy musieli się z zawieszeniem zmierzyć. Pamiętajmy, że nawet nam dalej nie wolno pracować, dopóki dopóty nie obalimy ścinanego już drzewa, które uległo zawieszeniu.



Dobre rozpoznanie

Co zrobić zatem, gdy zawiesiliśmy ścinane drzewo? Otóż jednym z ważniejszych punktów do zrobienia, jest poinformowanie naszych współpracowników o tym fakcie. Niestety rzadko kiedy ma to miejsce w praktyce, choć wielu wypadków można byłoby w ten sposób uniknąć.

Drugim punktem na naszej liście zadań jest dobre i prawidłowe rozpoznanie rodzaju zawieszenia. Pomaga nam to i przede wszystkim ułatwia szybkie i bezpieczne ściągnięcie zawieszonego drzewa.

Jakie zatem mamy rodzaje zawieszzeń? Wyróżniamy ich aż pięć: czołowe, przednie, boczne, tylne oraz widlaste. Zawieszenie czołowe występuje, gdy obalane przez nas drzewo oprze się całą koroną o inne stojące drzewo, wierzchołek w wierzchołek. Z reguły jest ono łatwe do ściągnięcia, jeżeli nie popełnimy pochopnie błędów. Pień zawieszonego drzewa wystarczy stoczyć albo zsunąć z drzewa, o które się oparło. Należy pamiętać, że odciąganie pnia ręcznie bez narzędzi można wykonywać wyłącznie przy drzewach do 20 cm średnicy pnia w miejscu cięcia.

Zawieszenie przednie jest bardzo podobne do czołowego, ale drzewo zawieszone opiera się tutaj o pień drzewa stojącego, poniżej jego wierzchołka. Zawieszenie boczne występuje, gdy (jak sama nazwa wskazuje) obalane drzewo oprze się gałęziami lub pniem o inne stojące drzewo. W takim wypadku pomaga głównie przetaczanie w jedną stronę zawieszonego drzewa za pomocą dźwigni-obracaka. Często zdarza się jednak, że drzewo nie ma możliwości otaczania się i kręcenia nim w jednym miejscu. Wówczas należy próbować odciągać sztukę od pnia albo za pomocą ślizgów i dźwigni albo tirfora, bądź podobnej wciągarki.

Kolejnym rodzajem zawieszenia jest zawieszenie tylne. Często pracujący w lesie mają problem z jego rozpoznaniem. Powstaje ono wówczas, gdy nasze obalane drzewo utkwí swoim pniem na koronie innego drzewa stojącego. Jest to już bardzo trudne do ściągnięcia zawieszenie, ponieważ w każdej chwili może zmienić się w ostatni typ, jakim jest zawieszenie widlaste. W starszych drzewostanach iglastych (zwłaszcza świerkowych) zawieszenie tylne jest trudne do osiągnięcia ale nie niemożliwe.

No i na końcu wspomniane wcześniej zawieszenie widlaste. Najtrudniejsze i najbardziej niebezpieczne. Do jego ściągnięcia stosujemy tylko i wyłącznie wciągarki linowe (w tym także tirfor), tak jak w wypadku zawieszenia tylnego.



Jak ściągać?

Przed przystąpieniem do ściągania drzewa zawieszonego należy całkowicie przeciąć zawiasę (jeśli pień będziemy odsuwać od pniaka), lub w przypadku zawieszenia bocznego, wskazane jest pozostawienie ok. 10% jej długości po stronie, na którą drzewo będziemy przetaczać sztukę obracakiem. Pozostawienie części zawiasy ma zapobiec zsunięciu się odziomka z pniaka i wymusić obrót zawieszonego drzewa wokół własnej osi, w kierunku umożliwiającym uwolnienie się

zawieszenia.

Zawieszone drzewa ściągamy przez odciąganie drzewa do tyłu rękoma lub narzędziami pomocniczymi (jeżeli średnica pnia w miejscu przecięcia nie przekracza 20 cm) albo obrót drzewa obracakiem lub przesuwanie odziomka drągami - zalecane tylko przy zawieszeniu bocznym.

Przy zawieszeniu czołowym, przednim albo bocznym możliwe jest użycie drąga, obracaka lub urządzeń linowych, ciągników lub koni.

Zawieszenie tylne i widlaste, tak jak wspominałem wcześniej, ściągamy tylko urządzeniami linowymi, maszynami i ewentualnie końmi.

Ściągając drzewa zawieszone, musimy przestrzegać podstawowych zasad. Robotnicy pracujący przy odciąganiu, podważaniu lub obracaniu pnia (maksymalnie dwóch), powinni znajdować się po tej samej stronie odziomka - przeciwnej do kierunku jego przesuwania, napierając na drąg lub obracak od siebie, a nie do siebie. Na drąg lub obracak nie należy napierać barkiem. Gdy drzewo zaczyna spadać lub obsuwać się, robotnicy powinni puścić drąg i szybko oddalić się od spadającego drzewa.

Stosując urządzenia linowe, musimy pamiętać, że linę umieszcza się na odziomku. Przy zawieszeniach bocznych zaleca się kilkakrotne owinięcie liny wokół odziomka, uwzględniając zamierzony kierunek obrócenia drzewa, tak aby jej naciągnięcie spowodowało dodatkowy obrót pnia. Dodatkowo pamiętajmy też o zasadach stosowania tirlora, które opisywaliśmy dla Was wcześniej, mówiąc o technikach ścińki drzew pochylonych niezgodnie z kierunkiem obalania.

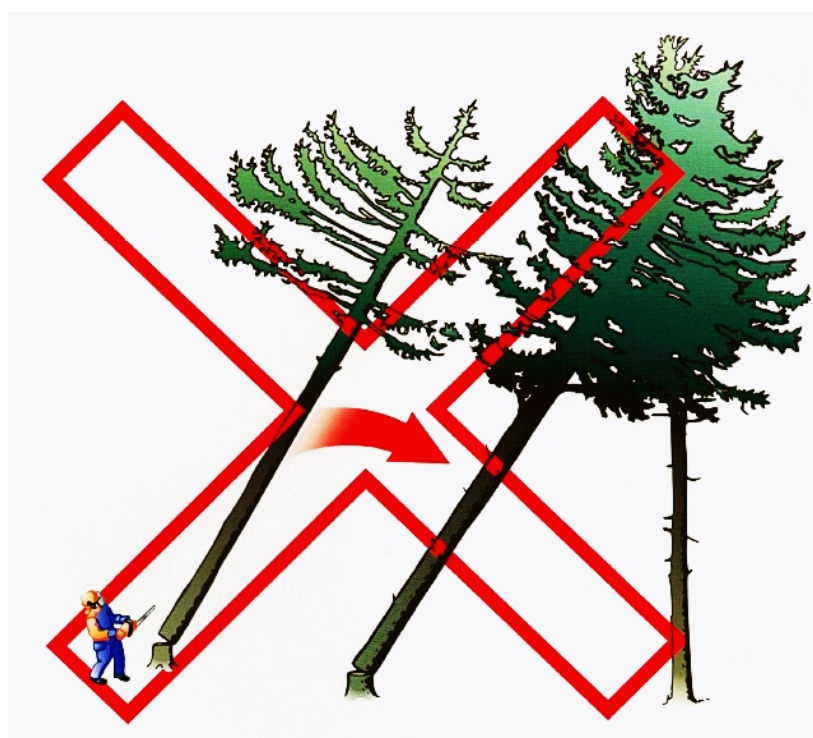
Innych metod ściągania drzew zawieszonych, niż wyżej wymienione nie wolno stosować. Jeżeli ściągnięcie drzewa zawieszonego okazało się niemożliwe przy użyciu dozwolonych sposobów i środków, którymi dysponujemy, to powinniśmy w pierwszej kolejności przerwać pracę, a w przypadku konieczności odejścia od drzewa oznakować miejsce jaskrawą taśmą oraz zawiadomić przełożonego lub koordynatora, który powinien zapewnić możliwość bezpiecznego ściągnięcia zawieszonego drzewa, np. maszyną.

Od Autora

Drzewa zawieszone są często bagatelizowane przez doświadczonych pilarzy. Zazwyczaj każdy rodzaj zawieszenia jest ściągany przez odcinanie kolejnych wałków, nie zdając sobie sprawy z konsekwencji tego, co robią. Jadąc pewnego razu drogą krajową (nr 92) zauważyłem taką zawieszoną sztukę. Klasyczne zawieszenie widlaste - sosna na sośnie. Na ziemi leżały odcięte dwa wałki 1,20 m. Pień

zawieszanej sosny trzymał się jedynie na trzech gałęziach w koronie. Podkreślam - tuż przy bardzo ruchliwej drodze nr 92. Po ok. dwóch miesiącach od tego, jak pierwszy raz zobaczyłem to zawieszenie, przejeżdżałem tym samym fragmentem tej trasy. Zawieszenie jeszcze stało!

Często spotykałem w lesie odciąganie na barku - szalenie niebezpieczne dla naszego zdrowia. Używajcie do takiej pracy kleszczy do drewna. Nie pracujcie pod zawieszonym drzewem, nie ścinajcie kolejnego drzewa na już zawieszone. Często to kolejne drzewo nic nie pomaga, a może niestety wystąpić zjawisko "szałasu", gdzie każde kolejne drzewo się zawiesza i tworzy swojego rodzaju szalas nad pilarzem. Najgorszą decyzją w takiej sytuacji jest ścinka drzewa, na którym wiszą pozostałe sztuki, a i takich śmiałków nie brakuje niestety. Pod żadnym pozorem nie wolno ścinać drzewa, na którym zawisło inne. Chyba że życie Wam nie mile.



Co sobotę będziemy przypominać pozostałe części "Poradnika Młodego Drwala":

[Cz. 1 - Dlaczego drwale w Polsce nie używają dodatkowego osprzętu?](#)

[Cz. 2 - Taśma miernicza](#)

[Cz. 3 - Kleszcze do drewna](#)

[Cz. 4 - Klupa i inne dodatki w pasie drwala](#)

[Cz. 5 - Ostrzenie piły na stojąco](#)

[Cz. 6 - Łańcuch i jego parametry](#)

[Cz. 7 - Jak prawidłowo naostrzyć pilę?](#)

[Cz. 8 - Tankowanie pilarki](#)

[Cz. 9 - Elementy bezpieczeństwa w pilarence](#)

[Cz. 10 - Jak bezpiecznie obchodzić się z pilarką?](#)

[Cz. 11 - Planowanie prac](#)

[Cz. 12 - Szlaki operacyjne od podszewki](#)

[Cz. 13 - Zanim zaczniesz ścinać](#)

[Cz. 14 - Tirfor](#)

[Cz. 15 - Ścinka drzew z dźwignią - obracakiem](#)

[Cz. 16 - Parametry pniaka](#)

[Cz. 17 - Ścinka drzew standardowych](#)

[Cz. 18 - Ścinka drzew pochylonych zgodnie z kierunkiem obalania](#)

[Cz. 19 - Ścinka drzew pochylonych niezgodnie z kierunkiem obalania](#)

[Cz. 20 - Ścinka drzew nietypowych \(hubiastych, dziuplastych, z wieloma pniami, z pękniętym pniem, przy liniach energetycznych\)](#)

[Cz. 21 - Zawieszenia](#)

[Cz. 22 - Okrzesywanie](#)

[Cz. 23 - Metody Okrzesywania](#)

[Cz. 24 - Przerzynka](#)

[Cz. 25 - Serwis i utrzymanie pilarki](#)

[Cz. 26 - Klin Klinowi nierówny](#)

Komentarze (0)

Nie dodano jeszcze żadnego komentarza.